

küzdelemben erős, bátor fiú vált belőle. A tanulást sem hanyagolta el, és amikor két év után elhagyta Debrecent, többet tudott, mint aki évek óta tanult.

A vándordíák

Elhatározta, hogy külföldre megy. Fölkeresi azokat a híres városokat, ahol egykor Luther Márton és Kálvin János is élt és tanított. De ehhez pénz kell, sok pénz. Elindult hát haza. Majd csak segítenek otthon – gondolta –, hiszen négy évig egy fillérjűkbe sem kerültem. Otthon nagy örömmel fogadták.

– Ugye, most már itthon maradsz? – kérdezte az apja.

– Nem, édesapám, szeretnék továbbtanulni, külföldi híres iskolákra szeretnék eljutni. Tudna-e segíteni valami kevés pénzzel?

– Pénzzel? Jaj, fiam, csak azt ne kérj. Az idén is alig termett valami, és ami termett, az is elment adósságba.

– Hát ez bizony elég baj... Akkor pénz nélkül megyek. Majd csak velem lesz a jó Isten.

– De hát mi hajt, mi űz téged? Miért nem maradsz itthon?

– Valami nagyon szépet szeretnék adni magyar hazámnak és szegény református népemnek – mondotta felnőttes komolysággal Albert.

– De hát mi az a nagyon szép, amit adni akarsz?

– Még magam sem tudom, de majd Isten megmutatja.

Tizenhat éves sem volt, amikor vándorbotot vett a kezébe, tarisznyát a vállára, és egy hazai frissen sült kenyérral, gyalog nekivágott a világnak. Ment, mendegélt, mint valami mesebeli hős, hogy meghódítsa a világot. Jóságú emberek befogadták, megvendégelték, s úgy engedték tovább. Bécsből Luther városába, Wittenbergbe ment, onnan Heidelbergbe, majd Strasbourgba, ahol egykor Kálvin is tanított. Mindenütt szorgalmasan, nagy buzgalommal tanult. Pénze kevés volt, így többször feküdt le éhesen mint jóllakottan. Sorsát azonban hőiesen viselte. A gyenge kollégiumi ellátást sokszor az pótolta, hogy egy-egy család vendégül látta a törekvő ifjút. Tanárai közül Sturm János volt rá nagy hatással, aki „tudós és ékes-szóoló kegyességre” nevelte. Ez eldöntötte Szenci további sor-

sát. Egy cél lebegett előtte: helyesen beszélni és szépen írni magyarul! Három évi tanulás után végre megszületett élete első nagy sikere: megkapta a babérkoszorút, ahogy akkor az érettségit nevezték (1595). Szeretett volna továbbtanulni az egyetemen és megszerezni a magiszteri oklevelet is (tanári). Egyik nap azonban váratlan dolog történt.

A kollégium igazgatója hívatta. Le sem ültette, csak nyersen közölte:

– Tovább nem maradhatsz itt, el kell menned!

– Bocsánat, professzor úr, de nem értem az egészet. Véttem talán a kollégium jó rendje ellen?

– Nem erről van szó. Nem vagyunk „egy nevezőn” a hit dolgában. Mi szigorúan ragaszkodunk Luther tanításához, te és társaid azonban a kálvini irány felé tekintettek. Lásd be: tűz és víz nem férhet meg egymás mellett.

Szenci válaszolni akart, de a professzor leintette: